

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Høringsinnspill - En skole for vår tid - sluttrapport fra ekspertgruppe for skolebidrag

Institutt for lærerutdanning ved NTNU gir i dette dokumentet et kort høringsinnspill på sluttrapporten. Vi takker for invitasjonen til å bidra med synspunkter på og innspill til ekspertgruppens utredning og forslag til tiltak.

Innspillene fra Institutt for lærerutdanning er utarbeidet av en arbeidsgruppe som består av

- innovasjonsleder/professor i skoleledelse Anne Berit Emstad
- professor Lise Vikan Sandvik
- universitetslektor Kristin Norum Skoglund.

Våre innspill gir først korte tilbakemeldinger på de tre høringsspørsmålene, og deretter følger arbeidsgruppens kommentarer til foreslåtte tiltak i kap. 8 i sluttrapporten.

Kommentarer til høringsspørsmålene

Høringsspørsmål 1:

Gir beskrivelsene av kunnskapsgrunnlaget og analysene en god beskrivelse av hva som skal til for å drive et godt kvalitetsutviklingsarbeid i skoler og kommuner?

Vi ser at beskrivelsen gir et bilde av norsk skole som er lett gjenkjennbart, dette er det samme bildet som vi har fått presentert i flere år. Arbeidsgruppen ved NTNU mener at beskrivelsen ikke går i dybden på hvorfor kvalitetsvurdering ikke får fotfeste i skolen, og stiller spørsmål ved det.

Postadresse

7491 TRONDHEIM

Org.nr. 974 767 880E-post:
postmottak@su.ntnu.no<http://www.ntnu.no>**Besøksadresse**

Sverres gate 12

Telefon

+47 73 59 04 00

Saksbehandler

Anita I. Brækken

www.ntnu.no/ilu

Adresser korrespondanse til saksbehandlende enhet. Husk å oppgi referanse.

*Høringsspørsmål 2:**Ivaretar forslagene til tiltak kunnskapsgrunnlaget og analysene på en god måte?*

Arbeidsgruppen mener det er for lite nytenking i det som kommer, og at det bygger på tradisjonelle tiltak som er spissing av forskrifter og lover, og ris bak speilet. Statsforvalterne får for stor makt og rolle, og resultat vil kunne være avhengig av hvilken kompetanse og preferanser Statsforvalterne til enhver tid har. Forventninger til UH og UHs kompetansebidrag er ikke nevnt.

Vi mener at det må legges mer vekt på støttestrukturer, etter- og videreutdanning, og hvordan man kan få til et bedre samarbeid mellom stat og kommune. Utdanningsdirektoratets rolle er heller ikke klar.

*Høringsspørsmål 3:**Ivaretar forslagene til tiltak behovene i skoler og kommuner til å drive et systematisk kvalitetsutviklingsarbeid lokalt?*

Arbeidsgruppen mener at tilliten til skolen må fremmes, og at kommunenes handlingsrom kan svekkes dersom man innfører tiltakene som er foreslått. Styring på skoleeiernivå har sjelden ført til utvikling i skolene. De lokale forhold understrekes i rapporten og skolebasert arbeid som drives av lærere og foregår i skolen understrekes i rapporten, mens kunnskapsgrunnlaget handler mye om tiltak knyttet til kompetanse og prosesser, helhet og sammenheng, og slik det fremstår nå er tiltakene rettet mot det juridiske området, som lover, retningslinjer og regler. Vi mener det mangler bred involvering, og at tiltakene er topptunge. Elever og lærere er ikke synlige i tiltakene.

Kommentarer og innspill til ekspertgruppens forslag til tiltak

Ekspertgruppens flertall foreslår at følgende seks tiltak iverksettes:

- 1. Utarbeide en omforent tolkning av § 13-3e som tydeliggjør hva skolebasert vurdering innebærer, som kan legges til grunn for arbeid med kvalitetsutvikling i skolen.*

Våre kommentarer og innspill:

- En definisjon må ikke føre til et innskrenket handlingsrom. Dersom noen andre skal definere hvordan dette skal gjøres så mener vi det blir feil. Kommunene er så ulike, slik at dette blir kontekstavhengig.
- Det må ikke føre til mer rapporteringskrav og dokumentasjonskrav. Vi foreslår i stedet klare forventninger om kvalitet i undervisning, og bærekraftig skoleutvikling.
- Vi ønsker ikke strammere føringer for hvordan skoler og kommuner skal gjennomføre sitt vurderingsarbeid.
- Det må være tillit til skolens profesjonalitet og autonomien – altså økt tillit til skolen. Skolebasert vurdering må ha utvikling og forbedring som hensikt, og

- må sees i sammenheng med at lærere bruker vurdering for læring til å støtte elevers læring og som tilbakemelding på om egen undervisning er godt nok tilpasset elevene,
 - skoleledere må bli i stand til å snakke med lærere om databruk/vurdering for læring og hvordan lærerne følger opp egen undervisning, dvs. vurderer om den er tilpasset de elevene man til enhver tid har i klassen; og
 - det må være tillit til at dette ivaretas i den enkelte skole.
- Vurdere om organisering og ressursbruk på skolenivå støtter lærerne slik at de kan fokusere på kjerneaktiviteten og at det er tilrettelagt for kollektive læringsprosesser.
- På skoleeieinivå; – skoleeier må kunne etterspørre hvordan skolene driver systematisk skolebasert vurdering og bruker kunnskapen i utviklingsarbeidet sitt.
- Det henvises til Finland. I Finland har det vært den enkelte skole som har eid resultatene, og det har vært tillit til at de tar tak i resultatene. Det kan ikke være usikkerhet i skolen om hvordan resultatene blir brukt eksternt – det skaper usikkerhet og frykt, hensikten blir glemt.

2. *Utvikling av nasjonale rammer for skolefaglig kompetanse*

Våre kommentarer og innspill:

- Begrepet «skolefaglig kompetanse» som brukes må defineres.
- Hva er UHs rolle i dette arbeidet? Hvis vi ikke utdanner lærere og skoleledere med god nok kompetanse i databruk og analysekompetanse, vil vi alltid halse etter når det gjelder denne kompetansen i skolen. Vi mener at å se kompetansehevingen i et større perspektiv, og ansvarliggjøre lærerutdanningene vil være et grep. Dette kan også styrkes i rektorutdanningene for eksempel ved at de revideres med en klarere retning inn mot å heve kompetanse innen databruk og analyse. Et grep er å knytte et videreutdanningstilbud til ordningen Kompetanse for kvalitet.

3. *Oppdrag til Statsforvalteren om å samordne regional veiledningskompetanse*

Våre kommentarer og innspill:

- Også under dette punktet bør man se på UHs rolle. Å samordne den regionale veiledningskompetansen er i stor grad statsforvalters perspektiv, men skal UH være en viktig bidragsyter inn, bør man også se på kapasitetsutfordringer i UH. Det gjelder både databruk og analysekompetanse, men også ressursbruk og en prioritering.
- Hvorfor skal Statsforvalteren samordne regional veiledningskompetanse?
- I dag er samordning mellom Statsforvalter, Udir og UH uklar. Vi mener etatene må bli bedre samordnet enn i dag, det er flere ordninger og tiltak som skjer på en gang, f.eks. Dekom, oppfølgingsordningen og kompetansereformen, veilederkorps fra Udir, og veiledere fra Statsforvalteren. Vi mener at dette kompliserer og fragmenterer innsats, – kommunene står ovenfor samordningsutfordringer, og skolene blir skadelidende.

4. Videreutvikling av Oppfølgingsordningen

Våre kommentarer og innspill:

- Det er satt i gang en evaluering av Oppfølgingsordningen og UH sin rolle (gjennomføres av OsloMet), og den vil gi viktig kunnskap om kvaliteten og kapasiteten i den regionale veiledningskompetansen. Det kan bidra til å stake ut retningen til Oppfølgingsordningen.
- Hva som er rollen til Statsforvalter og hva er rollen til Udir, det er ikke synlig og tidlig i rapporten. Det må bli bedre samordnet enn i dag – flere ordninger og tiltak skjer på en gang (jf. punkt 3 over).
- Sikre at innsatsen blir skolebasert også her, basert på at kommuner er ulike, men også skoler. Oppfølging må tilpasses både på kommunalt nivå og skolenivå.

5. Lærende og veiledningsorienterte tilsyn på § 13-3e

Våre kommentarer og innspill:

- Vår vurdering er at dette er krevende. Angående kompetanse hos statsforvalteren: Hvordan sikre at den blir kunnskapsbasert, og ikke erfaringsbasert? og hva er kunnskapsgrunnlaget når statsforvalteren skal veilede – er det på lovverk, eller på faglig utvikling?

6. Sanksjoner for skoleeiere som ikke tar sitt ansvar for kvalitetsutvikling i skolen

Våre kommentarer og innspill:

- Et utvalgsmedlem er skeptisk til dette punktet, og mener det innskrenker skoleeiers handlingsrom. Det vil være svært inngripende i det kommunale selvstyret og ikke i tråd med gjeldende prinsipper for statlig styring av kommunesektoren. Oppfølgingsordningen er et tiltak som jeg mener må få tid til å utvikle seg for å støtte skoleeiere med dårlige resultater over tid.
- Dette vil være en umulig oppgave, hva og hvem er det som avgjør om kommunen gjør jobben sin?
- Vi er enige i at det må stilles tydelige forventninger, men ikke sanksjoner.

Med hilsen

Ingfrid Thowsen
instituttleder
Institutt for lærerutdanning